

не нѣкое нещастие, война, всички вѣстникари ще дойдатъ, ще констатирайтъ какъ стана тази война. А че толкова милиони хора сж избити, нищо отъ това! Ние намѣрихме причината. Отвори се друга война, пакъ ще дойдатъ хората, ще констатирайтъ, какъ се отворила, кои сж причинитѣ. Ще имаме най-послѣ една наука „история“, която показва пжтя въ развитието на човѣчеството. Пжтѣтъ на човѣ еството! Това е смѣшна философия, да мислятъ, че историята показва пжтя на човѣчеството! Историята показва само безпжтието на съврѣменното човѣчество. Като вземете всичкитѣ видове идеалисти, всички хубаво разсжждаватъ, но азъ казвамъ: вие още учите науката на човѣшкото безпжтие. Ще дойде нѣкой великъ проповѣдникъ, ще се качи тамъ на амвона горѣ, и като дигне ржката си, като започне да проповѣдва, да описва какъ страдалъ Христосъ, какъ Го заковали, сълзи ще има, всички ще плачатъ. Всички хора отъ 2000 години насамъ все плачатъ, какъ така да разпнатъ този любящия Христосъ, какъ да не Го познаятъ! Толкова жестоки хора! А ние, съврѣменнитѣ хора, светии сме, благородни! У насъ убийства, затвори, разпвания нѣма. И азъ се чудя на едно нѣщо. Азъ се чудя на това човѣшко коравосърдечие, което сега сжществува. И седнали нѣкои философи да ми разправятъ за Бога, за това, за онова. Оставете сега своитѣ разсжждания! Оставете тия заблуждения! — Тогава остави и твоитѣ. Ще оставя не само моитѣ, но и твоитѣ заблуждения. Ама, казва, ти си набоженъ. — Ама ти си отъ мене по-набоженъ! Защо? — Понеже моитѣ вѣрвания, моятъ Богъ нѣматъ никаква тежестъ. А твоятъ е толкова тежъкъ, не можешъ да го дигнешъ. Моятъ Господъ на гости може да ми дойде, може да се смаява и да се разширява. А твоятъ е толкова голѣмъ, че не може да дойде. Това е игра на думи. Ако повикашъ земята на гости, ще ти дойде ли? — Нѣма да ти дойде. Ако повикашъ слънцето на гости, ще ти дойде ли? — Нѣма да ти дойде.

И тъй, тази култура на скръбта ние искаме да я направимъ култура на радостта. Че човѣчеството успѣвало, това-онова, не е важно. Има нѣща, въ които успѣва човѣчеството, но азъ виждамъ този успѣхъ на друго мѣсто. Азъ виждамъ този успѣхъ само въ еди-